

مدیریت چگونه می‌تواند در کیفیت حسابرسی مشارکت کند؟

ترجمه: حجت محمدی، وحید مالکی

T. Abate

مدیریت چه نقشی را می‌تواند در بهبود کیفیت حسابرسی^۱ ایفا کند؟ این پرسشی است که تا حد زیادی از زمان بحران مالی سال ۲۰۰۸ میلادی، نادیده گرفته شده است. با این حال، پیشرفت‌ها و ابتکارها در جهت بهبود کیفیت حسابرسی، تقریباً به‌طور یکسان و به‌صورتی درک‌شدنی، بر آنچه حساب‌سازان می‌توانند و باید انجام دهند، متمرکز شده است.

واقعیت این است که حساب‌سازان تنها می‌توانند اطلاعاتی را که از سوی مدیریت ارائه می‌شود، حسابرسی کنند. یک رویکرد قوی و فراگیر برای بهبود کیفیت حسابرسی، ضروری است. کیفیت حسابرسی زمانی بیشتر تقویت می‌شود که حساب‌ساز، کمیته حسابرسی، و مدیریت شرکت مورد رسیدگی، سه رکن مهم سازمان، با هم کار کنند.

حسابداران رسمی^۲ و مدیران مالی بین‌المللی^۳ کشور کانادا، مطالعه‌ای را برای ارزیابی درک مدیران از اهمیت نقش خود به‌عنوان مشارکت‌کننده در افزایش کیفیت حسابرسی مالی سالانه، انجام دادند. در واقع، این پرسش که «مدیریت چگونه به کیفیت حسابرسی کمک می‌کند؟» به این موضوع می‌پردازد که کیفیت حسابرسی چه معنا و مفهومی برای مدیریت دارد؟ چه مقدار زمان صرف حوزه‌های مختلف حسابرسی می‌شود؟ حوزه‌هایی که حساب‌سازان اعتقاد دارند زمان برای آن باید صرف شود، کدام است؟ این مطالعه پیشنهادهایی را در مورد چگونگی مشارکت مدیریت در بهبود کیفیت حسابرسی ارائه می‌کند؛ از جمله نقش مدیریت در پشتیبانی از استفاده ابزار **تحلیلگری داده‌ها^۴** در حسابرسی.

مفهوم کیفیت حسابرسی برای مدیریت چیست؟

چه چیزی باعث کیفیت حسابرسی می‌شود؟ پاسخ این پرسش به سودبران و نحوه مشارکت آنها در روند حسابرسی بستگی دارد. به‌عنوان مثال، مدیریت به احتمال زیاد به‌دنبال مرتبط‌کردن کیفیت با **کارایی^۵** است؛ در حالی که مراجع نظارتی تا حد زیادی به شواهدی برای بررسی رعایت استانداردهای حسابرسی متمرکز می‌شوند. درک و فهم کیفیت حسابرسی به‌میزان مشارکت مستقیم سودبران در حسابرسی و روشی که از آن طریق کیفیت حسابرسی را ارزیابی می‌کنند، بستگی دارد.

براساس این مطالعه، مدیریت بیشترین منفعت را از جنبه‌های مختلف حسابرسی به‌صورت زیر به‌دست می‌آورد:

- بهبود بیش از حد مدیریت نسبت به مسائل پیچیده/برآوردها (۷۳٪)،
- بهبود صحت و دقت صورتهای مالی (۵۵٪)،
- بهبود کنترل داخلی (۴۹٪)، و
- شناسایی و آگاهی بیشتر درباره ریسک (۴۸٪).

مشارکت مدیریت در فرایند حسابرسی، دیدگاه او را نسبت به ارزش حسابرسی افزایش می‌دهد. مدیرانی که در فرایند حسابرسی دخیل نیستند، به احتمال زیاد فکر می‌کنند که حسابرسی، خود ارزش محدودی دارد.

چگونه مدیریت می‌تواند به کیفیت حسابرسی کمک کند؟

بیشتر پاسخ‌دهندگان (۸۴٪) اعتقاد داشتند که با افزایش مشارکت مدیران در فرایند حسابرسی، کیفیت حسابرسی نیز افزایش می‌یابد. تحقیقات بیشتری برای شناخت شیوه‌های موفق برای تقویت و بهبود فرایند حسابرسی انجام شد. به روشهای شناسایی شده، در سه حوزه اصلی طبقه‌بندی می‌شوند:

• بهینه‌سازی فرایندهای مدیریتی برای پشتیبانی از حسابرسی

مدیران بهتر، فرایندهای داخلی خاص خود را برای برنامه‌ریزی، مدیریت و پشتیبانی از حسابرسی، ایجاد و اجرا می‌کنند. این فرایندها ممکن است شامل موارد زیر باشد:

- تعریف روشن نقشهای گروهی و ارتباطگیری با آنها،
- اعطای مسئولیت به تمام اعضای گروه پشتیبانی از حسابرسی،
- داشتن یک برنامه برای پشتیبانی از پاسخگویی به موقع به درخواستهای حسابرس،
- برگزاری جلسه‌های برنامه‌ریزی داخلی در جهت آماده‌شدن برای حسابرسی، و
- برگزاری جلسه‌ها در طول مدت حسابرسی و پس از آن؛ به منظور دریافت بازخورد و بهبود فرایند حسابرسی در آینده.

• تعمیق برنامه‌ریزی بین حسابرس و مدیریت

می‌توان اطلاعات ارزشمندی را در طول مرحله برنامه‌ریزی حسابرسی و به منظور کمک به موفقیت فرایند حسابرسی برای حسابرس فراهم آورد. مدیریت، درکی صحیح از شرکت و محیطی که شرکت در آن عمل می‌کند، دارد و می‌تواند درک و آگاهی خود را در رابطه با ریسکها و هر تغییر در خور توجهی که در طول سال رخ داده، به حسابرس ارائه دهد. برگزاری یک جلسه در مرحله برنامه‌ریزی با حسابرسها و قبل از شروع حسابرسی، امکان می‌دهد تا فرصتی برای بحث در خصوص به اشتراک‌گذاری اطلاعات و همچنین برای بحث در مورد زمان‌بندیهای مورد توافق، پیش بیاید.

با وجود این که اکثریت قریب به اتفاق پاسخ‌دهندگان اعتقاد داشتند که خود حسابرسان درک درستی از ریسک گزارشگری مالی شرکت داشته‌اند، بعضی از پاسخ‌دهندگان احساس می‌کردند اولویتهای حسابرسان آنها برای انجام حسابرسی، همیشه با حوزه‌های ریسک شناسایی شده از سوی مدیریت، مطابقت ندارد. تعداد کمی از پاسخ‌دهندگان اظهار داشتند که نمی‌دانند حسابرس مستقل چه مدتی را برای هر جنبه‌ای از حسابرسی صرف می‌کند، یا این که چرا وظایف خاصی را انجام می‌دهد. بیش از نیمی از پاسخ‌دهندگان تصور می‌کردند حسابرسان در صورت صرف زمان بیشتر برای پرسیدن پرسشهای مختلف از مدیریت، بهتر می‌توانستند از شرکت و واحد مورد رسیدگی شناخت کسب کنند.

این یافته‌ها، فرصتی برای حسابرس و مدیریت در جهت بهبود ارتباطها، و در نتیجه افزایش تعامل در فرایند حسابرسی فراهم می‌کند. برخی از مدیران، نسبت به افزایش بازخورد تفصیلی پس از حسابرسی تمایل داشتند، که ممکن است از طریق برنامه‌ریزی پیش‌رس به دست آید و ارزش حسابرسی را افزایش دهد و منجر به افزایش کارایی در حسابرسیهای آینده شود.

• افزایش ارتباط بین حسابرس و مدیریت

برقراری ارتباط شفاف و دوطرفه و نیز ارتباط مداوم در تمام طول حسابرسی، باعث افزایش مشارکت از سوی مدیریت در فرایند حسابرسی می‌شود و چنین ارتباطی ممکن است منجر به حسابرسی مؤثر، کارآمد و باکیفیت شود و مدیریت و حسابرس، هر دو منتفع گردند.

چگونه ابزار تحلیل داده‌ها ممکن است کیفیت حسابرسی را بهبود بخشد؟

مقدار داده‌های تولیدشده در سال، به‌صورت فزاینده‌ای افزایش می‌یابد. میزان داده‌هایی که سالانه در سراسر جهان تولید می‌شود، از ۱۰ تریلیون گیگابایت در سال ۲۰۱۵ به حدود ۱۸۰ تریلیون گیگابایت در سال ۲۰۲۵ افزایش خواهد یافت.

هنگامی که از پاسخ‌دهندگان خواسته شد در مورد استفاده از ابزار تحلیلی داده‌ها در سه سال آینده تا حدودی افزایش یابد؛ در حالی که در حدود ۲۲٪ پیش‌بینی کردند که استفاده از ابزار تحلیلی داده‌ها به‌صورت درخور توجهی افزایش خواهد یافت. بیشتر پاسخ‌دهندگان (۵۲٪) انتظار داشتند که استفاده از ابزار تحلیلی داده‌ها از سوی حساب‌رسان در سه سال آینده افزایش یابد و ۱۰٪، انتظار افزایش درخور توجهی داشتند. بیش از نیمی از کل پاسخ‌دهندگان (۵۷٪)، اعتقاد داشتند که استفاده از ابزار تحلیلی داده‌ها از سوی حساب‌رسان مستقل، دارای ارزش است.

ابزار تحلیلی داده‌ها، با فراهم‌ساختن بینشی عمیق‌تر در رابطه با کنترل‌ها و سیستم‌های سازمان، اطلاعات عملکردی قوی‌تر برای مدیریت، و تعامل‌های مؤثرتر و کارآمدتر بین حساب‌رسان و مدیریت، فرصتی برای افزایش بیشتر کیفیت حسابرسی را فراهم می‌آورد. مدیریت می‌تواند با استفاده از ابزار تحلیلی داده‌ها، به حساب‌رسان در موارد زیر کمک کند:

- فراهم‌ساختن دسترسی به داده‌های کامل و باکیفیت. این کار، به‌احتمال، نیازمند آن است که واحد فناوری اطلاعات شرکت در جلسه‌های برنامه‌ریزی حسابرسی حضور داشته باشد تا مشخص شود چه اطلاعاتی لازم است و همچنین چه کسی مسئول تهیه این اطلاعات برای حساب‌رسان است.
- بحث و مذاکره با حساب‌رسان در خصوص این‌که چه نوع تحلیلی داده‌ها باید انجام شود و اطمینان از در دسترس بودن داده‌ها جهت تحلیلی.
- بحث و مذاکره در مورد نتیجه تحلیلی داده‌های حسابرسی به‌طور آشکار و صادقانه، در جهت افزایش کیفیت شواهد حسابرسی برای حساب‌رسان و فراهم‌ساختن بینش در خصوص کسب‌وکار.

با افزایش داده‌ها، استفاده از ابزار تحلیلی داده‌ها به‌طور فزاینده‌ای برای حساب‌رسان دارای اهمیت می‌شود. دلیل این اهمیت، درک چگونگی تناسب تمام معامله‌های شرکت با یکدیگر و همچنین، درک معامله‌های عادی در مقایسه با معامله‌های خارج از جریان عادی است. استفاده از ابزار تحلیلی داده‌ها در حسابرسی، ممکن است منبع مهمی در ارزیابی ریسک باشد.

نتیجه‌گیری

فرایند حسابرسی شامل رابطه بین مدیریت، کمیته حسابرسی و حساب‌رسان است. مانند هر رابطه‌ای، وقتی همه طرف‌های رابطه مشارکت می‌کنند، رابطه مؤثرتری شکل می‌گیرد. برنامه‌ریزی، همکاری و ارتباط باز از سمت همه طرف‌ها، موجب می‌شود که حساب‌رسان کارآمدتر و باکیفیت‌تر انجام شود.

پانوشته‌ها:

- 1- Audit Quality
- 2- Certified Public Accountant (CPA)
- 3- Financial Executives International (FEI)
- 4- Data Analytics
- 5- Efficiency

منبع:

Abate T., **How Management Contributes to Audit Quality**, www.ifac.org, 2018